

Pracovní listy
Předškoláci

Blok 3:

V ptačí spižírně

Blok 3:

V ptačí spižírně

Pozadí: Připravte velký obrázek krmítka a upevněte ho na stěnu spolu s různými ptáky, které děti znají. Najděte místo, kam budete ukládat potravu pro ptáky.

Konkrétní úkoly	Najdou ptáci v našem okolí potravu? Jaké rostliny můžeme vysadit, aby zahrada dala ptákům více potravy?	Čím krmit ptáky v zimě? Jak vyrobit krmítko a kam ho umístit?	Jaké ptačí druhy létají na krmítko? Jaké ptačí druhy zimují v Česku?
Venkovní aktivity	Je vaše obec a zahrada vhodná pro ptáky? Pokud nevíte, pracujte s blokem 5. Během vycházky pozorujte, jak a kde ptáci hledají potravu. Pátrejte po rostlinách, které přinesou ptákům potravu na podzim a v zimě. Použijte kartu Ptačí dobroty (P3/A/1), vyhledávejte další informace. Naplánujte a udělejte novou výsadbu.	Je čas vyrobit krmítko (P3/B/1) a naplánovat rozmístění v zahradě. Vyvěste včas – ptáci se musí naučit na krmítko chodit. .	Ptačí krmítko umístěné před okny přináší mnoho zajímavých pozorování (P3/C/1). Průvodce (P3/C/2) zobrazuje ptačí druhy, které nejčastěji spatříme na krmítku – naučte se je poznávat. Výlet na ptačí zimoviště (třeba vodní plochy v parku, řeky nebo rybníky (P3/C/3). Během výletu pozorujte chování ptáků. Jak zvládají zimu?
Pozorování a pokusy		Ptačí potrava v Ptačí jídelně (P3/B/2). Sbíráme plody, kterými můžeme krmit během zimy (P3/B/3). Myslíme na to, že ptáci s různými zobáky jedí různou potravu.	Pokud ptákům připravíte dobrou potravu, odměnou bude pozorování zajímavých druhů na krmítku a jejich chování. Prezentace (P3/C/4) je fotoreportáž z jedné „ptačí jídelny“.

Pracovní listy MŠ

Konkrétní úkoly	Najdou ptáci v našem okolí potravu? Jaké rostliny můžeme vysadit, aby zahrada dala ptákům více potravy?	Čím krmit ptáky v zimě? Jak vyrobit krmítko a kam ho umístit?	Jaké ptačí druhy létají na krmítko? Jaké ptačí druhy zimují v Česku?
Výtvarná a grafomotorická cvičení	Využijte znalosti z pozorování v terénu. Vytvořte ptačí zahradu.	Hledáme ptačí pochoutky (P3/B/4).	Vytvořte album s kresbami či fotografiemi ptáků, které navštěvují vaše krmítko, a doplňte je popisky.
Jazykové a literární úlohy	Napište nebo nakreslete řediteli školy žádost o nákup rostlin, které pomohou ptákům přežít zimu ve školní zahradě.		Připravte divadelní představení nebo scénku, kde budou v hlavních rolích ptáci vašeho krmítka. Využijte vlastní pozorování i další zdroje informací.
Matematika		Počítejte množství surovin na výrobu lojové šišky (P3/B/6).	Na tabuli umístěte schematický obrázek krmítka a několika druhů ptáků, včetně těch, kteří na zimu odlétají (např. vlaštovka, špaček, rorýs, vlha). Kde udělal malíř chybu?
Hry a soutěže	Upevni své znalosti, co potřebují ptáci k životu ve venkovní hře Ptačí domov (P3/A/3).		Zahrajte si stínové divadlo, kde budou hrát siluety ptačích druhů z vašeho krmítka.

Ptačí dobroty

Mnozí ptáci mají rádi plody a semena. Zjisti, jestli tyto rostliny rostou ve školní zahradě nebo v její blízkosti.

Pomatu, že mnohé ptačí pochoutky mohou být pro lidi nebezpečné. Nech je ptákům!

		
jeřabina	hloh	šípková růže
		
arónie	dřišťál	brslen
		
lískový ořech	vlašský ořech	jabloň
		
kalina	střemcha	rakytník

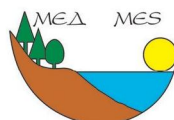
 (iM)	 (iM)	 (iM)
slunečnice	štetka	pcháč
 (ck)	 (px)	 (ck)
trávy	merlík	šťovík

Kolik druhů těchto dobrůtek jsi v okolí pro ptáky objevil/a?

Bude to ptákům stačit, co myslíš?

Bylo by možné nějakou z rostlin vysadit?

Kam a jak to udělat?

Venkovní hra „Ptačí domov“

Místo:

oplocený prostor u školy nebo školky

Počet účastníků:

11 až 19 osob

Nezbytné pomůcky:

samolepky nebo kartičky se jmény nebo obrázky ptáků

Pravidla hry:

Rozdělíme účastníky do ptačích rodin (maximálně 4 osoby na rodinu). Každá rodina si losuje jméno (koňadry, vrabci, rorýsi, straky, čejky, kachny, datli, sovy, ...). Úkolem ptačích rodin je najít si domeček, který je pro ně nejlepší, nejlepší místo k životu.

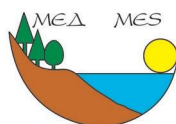
Místo by mělo splňovat tyto 4 podmínky:

- možnost úkrytu
- dostatek potravy v okolí
- přístup k vodě
- bezpečí (co nejdále od lidí a nepřátel)

Hráči mají 10-15 minut na splnění úkolu. Potom se všichni vrátí k učiteli, který vyhlásí soutěž o nejlepší vybrané místo. Celá skupina přechází od jednoho domku ke druhému a podle pravidel je oznamuje.

Je to příležitost k hovoru o životních podmínkách různých druhů ptáků.

Konečná známka by měla určit, jak užitečný je zvolený „domek“ jako místo k životu pro daný druh.

Jak vyrobit krmítko?

Pomůcky:

Prázdnou krabici od džusu (má povrchovou úpravu zevnitř i zvenčí), klacík, netoxické barvy, drát na upevnění, jehla

Otázky a úkoly:

Ve výšce několika centimetrů ode dna vystříhni otvor, který bude pro ptáky vstupem do krmítka. Pod ním musí zůstat prostor na krmení. Do dna propíchni jehlou několik malých otvorů, aby v krmítku nezůstávala při dešti voda. Pod otvorem udělej větší otvor a upevni do něho dřívko. Další otvor vytvoř v horní části krabice tak, aby se jím dal protáhnout drát na upevnění krmítka. Hotové krmítko si ozdob dle svých představ.

(Mk)

Použití:

Na různá semínka a zrní, sušené plody.

Pomůcky:

kelímek od jogurtu, provázek

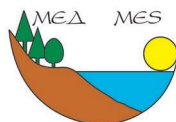
Otázky a úkoly:

Vytvoř 2 otvory v horní části kelímku a protáhni jimi provázek, kterým krmítko přivážeš na větev, plot nebo zábradlí.

Použití:

Krmítko naplníme směsí tuku, semínek a sušených plodů, necháme zatuhnout.

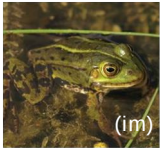
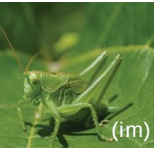
Pravidelně kontroluj krmení, aby nezačalo plesnivět.
Vyměňuj krmení, které promoklo.
Pokud začneš krmit, krm po celou zimu.
Ptáci si tak na krmítko zvyknou a budou létat pravidelně.

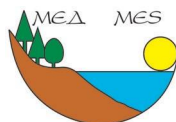

Jídelní lístek „Ptačí jídelny“

Připravte menu pro „Ptačí jídelnu“. Pozorujte s dětmi ptáky v okolí školy a na krmítku, čím se nejčastěji krmí. Můžete pátrat i v knížkách a na internetu. Připravte si obrázky různé ptačí potravy. Přemýšlejte nad rozdíly v potravě ptáků, kteří u nás zůstávají na zimu a těch, kteří odlétají. Připravte jídelní lístek do „Ptačí jídelny“. Z čeho si můžete udělat zásoby do krmítka?

Druh	Potrava v létě	Potrava v zimě
sýkora koňadra	 	
kos	 	
vrabec	 	
čáp bílý	 	
vlaštovka	 	
špaček	 	
straka	 	

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. PUBLIKACE JE NEPRODEJNÁ.

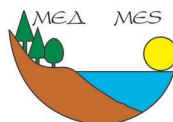

Co ie ptačí pochoutka?

Ptáci nemohou jíst vše, co lidé. Zakroužkuj, co je vhodné do krmítka. Na čem by si pochutnal kačer? Co není vhodné pro nikoho? Proč?

(Mk)

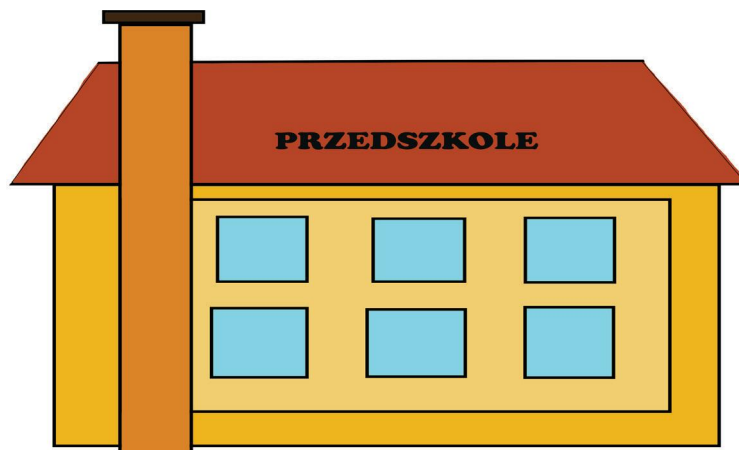
Erasmus+

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. PUBLIKACE JE NEPRODEJNÁ.

Krmíme ptáky

Otázky a úkoly:

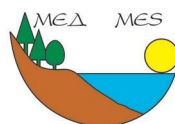
1. Děti ze školky připravily 10 lojových koulí pro ptáky. Chtějí vyvěsit do každého okna stejný počet koulí. Kolik jich ještě musí vyrobit?
2. Vyrobiť ty pochoutku pro ptáky:

Pomůcky:

- borové šišky s upevněným provázkem na pověšení na větev
- alobal
- miska
- semena slunečnice
- různá další semínka (oves, proso, obilí)
- vyloupané ořechy
- nesolené sádlo

Otázky a úkoly:

1. Odměř:
 - a. 3 odměrky slunečnice
 - b. 2 odměrky dalších semínek
 - c. 1 odměrka ořechů
 - d. 1 odměrka sádla
2. Vše dej do misky a dobře zamíchej.
3. Naplň směsí borové šišky.
4. Každou hotovou šišku zabal do alobalu.
5. Nech ztuhnout v chladničce.
6. Co s připravenou potravou uděláš?.....

Ptáci na krmítku

Pozorování ptáků na krmítku je poučné i dobrodružné. Za krátkou dobu rozeznáš jednotlivé ptačí druhy a budeš o nich vyprávět mnoho zajímavostí.

1. Kolik ptačích druhů létá na krmítko v jednotlivých dnech?

1. den	2. den	...							

2. Pomocí obrázků nejčastějších návštěvníků krmítek zkus poznat, které ptačí druhy k vám zavítaly.

1. den	2. den								

3. Pozoruj, jak se ptáci krmí.

Jak se ptáci chovají?	Vlezou dovnitř do krmítka.	Jsou zavěšeni na okraji krmítka.	Sbírají potravu na zemi.	Jiný způsob krmení? Nakresli na zadní stranu.
Které ptačí druhy?				
Kde ptáci jí?	přímo na krmítku	na zemi pod krmítkem	Vezmou potravu z krmítka do zobáku a letí ji sníst jinde.	Zavěšují se na ložové koule.
Které ptačí druhy?				

4. Které ptačí druhy navštěvují krmítko nejdříve (myšleno od rána)?

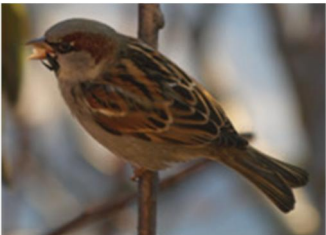
5. Jak se ptáci na krmítku chovají?

Co dělají?	Jsou klidní	Perou se	Nedovolí ostatním ptákům vstoupit do krmítka	Útočí na ptáky krmící se na krmítku	Jiné chování. Popiš.
Které ptačí druhy?					

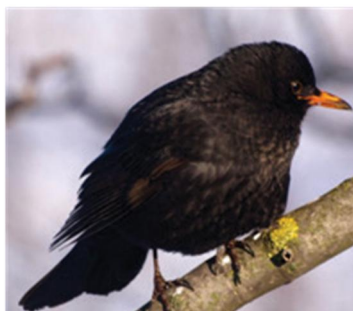

Průvodce na krmítku

Ptáci na krmítku			
Ptáci jako vrabec nebo menší			
			
vrabec domácí (iM)	vrabec polní (iM)	zvonek zelený (iM)	čížek lesní (iM)
			
sýkora koňadra (iM)	sýkora modřínka (iM)	sýkora uhelníček (iM)	sýkora babka (iM)
			
pěnkava jikavec (iM)	pěnkava obecná (iM)	čečetka (iM)	brhlík lesní (iM)
			
stehlík obecný (iM)	červenka obecná (iM)	střízlík obecný (iM)	strnad obecný (iM)

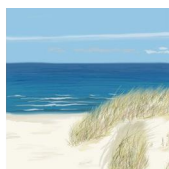

Ptáci na krmítku		
Ptáci větší než vrabec		
		
hýl obecný (iM)	dlask tlustozobý (iM)	kos černý (iM)
		
sojka obecná (iM)	drozd kvíčala (iM)	krahujec obecný (iM)
		
hrdlička zahradní (iM)	strakapoud velký (iM)	

Pozorování zimujících mokřadních ptáků

1. Kde se nacházíš?

☐☐☐

2. Jak vodní plocha vypadá?

- ☐ Je zamrzlá
- ☐ Je rozmrzlá/teče
- ☐ Je částečně zamrzlá

3. Podívej se kolem a zaznamenej druhy, které vidíš.

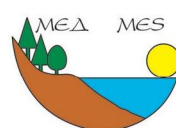
Jak se chovají?	plavou	prochází se po břehu	prochází se v mělké vodě u břehu	letí	sbírají potravu
	jsou v hejnu	chodí nebo sedí jednotlivě	čistí si peří	pronásledují jeden druhého	jiné chování

4. Kolik ptačích druhů pozoruješ?

5. Kde se ptáci shromažďují?

6. Rozhlédni se. Najdeš ptačí stopy? Kolik jich napočítáš?

Namaluj je.

Autoři:

- Grafické práce:
Wiktor Tabak
- Ilustrace:
Juan Varela (jv)
Marek Kołodziejczyk (mk)
- Text:
Iwona Majcher (UG)
Katarzyna Rosińska (UG)
Ryta Suska-Wróbel (UG)
Bogdan Moczarski (m)
Cezary Korkosz (ck)
Iwona Majcher (im)
Jadwiga Moczarska (Jm)
Karolina Kalinowska (kk)
Łukasz Zdyb (Łz)
Natalia Kann (Nk)
Pixabay (px)
- Překlad a adaptace pro české prostředí:
Gabriela Dobruská, Veronika Korittová,
Jana Škorpilová

Sada materiálů **Přírodě** na dosah vznikla v rámci projektu „Skrze přírodu k lepšímu životu“. Projekt byl veden Polskou společností na ochranu ptáků (OTOP), ve spolupráci s dalšími vybranými partnery BirdLife International, mezinárodní organizací na ochranu ptáků. Jsou to: Česká společnost ornitologická (ČSO), Španělská ornitologická společnost (SEO), Slovenská ornitologická společnost (SOS), Makedonská ekologická společnost (MES) a BirdWatch Ireland (BWI). Důležitým partnerem projektu byla Univerzita v Gdaňsku, odpovědná za vznik a metodickou stránku materiálů.

Česká společnost ornitologická (ČSO) zkoumá a chrání ptáky, jejich prostředí a přírodu jako celek a svou činností k tomu motivuje i širokou veřejnost. ČSO prosazuje ochranu přírody založenou na vědeckých poznatcích a pomáhá rozvoji ornitologie i ochrany ptáků bez ohledu na politické hranice. ČSO je českým partnerem mezinárodního sdružení na ochranu ptáků BirdLife International.

Toto dílo podléhá mezinárodní licenci [CC-BY-4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)